

## Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz v Libereckém kraji v roce 2005

Základní charakteristiky pracovní neschopnosti vykázaly v posledních letech zajímavý vývoj. Jedná se především o počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti na 100 nemocensky pojištěných a dále pak o průměrné procento pracovní neschopnosti, které představuje nejkomplexnější ukazatel sledované problematiky.

Průměrný počet nemocensky pojištěných osob (v rámci pojištění zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných) představoval v roce 2005 v Libereckém kraji 164 490 osob, což je přibližně stejný počet jako v roce 2004. Oproti roku 2000 však již byla zaznamenána viditelná změna, a to úbytek o 13 780 osob (7,7 %).

Nově bylo v roce 2005 hlášeno 122 280 případů pracovní neschopnosti a proti roku 2004 byl zaznamenán nárůst o 8,9 % případů. Po každoročním snižování počtu těchto případů tak byl poprvé od roku 2001 vykázán u tohoto ukazatele růst. S tímto vývojem koresponduje v přímé souvislosti také počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti na 100 nemocensky pojištěných. Jedná se však již o komplexněji pojatý ukazatel, neboť je očištěn od vlivu změny počtu osob nemocensky pojištěných. Je zřejmé, že i zde byl v roce 2005 (74,34 případů na 100 nemocensky pojištěných) zaznamenán růst v porovnání s rokem 2004 (68,31 případů). I tak jsou hodnoty vztahující se k rokům 2004 a 2005 podstatně nižší než tomu bylo v roce 2000 (95,54 případů).

Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti dosahovala 33,01 kalendářního dne, což je o 1,76 dne méně než v roce předchozím, ale o 5,69 dnů více než v roce 2000. V rámci České republiky byla průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti 32,79 dne. Nejdelší průměrná doba pracovní neschopnosti byla v roce 2005 vykázána v Moravskoslezském kraji (37,34 dne) a naopak nejkratší v Hlavním městě Praze (29,02 dne).

**Tab. V.1 Charakteristiky pracovní neschopnosti v Libereckém kraji a jeho okresech**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Změna v %	
							2005/2000	průměrná roční
Nově hlášené případy pracovní neschopnosti na 100 nemocensky pojištěných								
<b>Liberecký kraj</b>	<b>95,54</b>	<b>96,37</b>	<b>89,02</b>	<b>89,13</b>	<b>68,31</b>	<b>74,34</b>	<b>-22,2</b>	<b>-4,9</b>
v tom okresy:								
Česká Lípa	90,99	93,87	84,20	85,31	64,91	69,69	-23,4	-5,2
Jablonec nad Nisou	96,49	101,92	95,47	95,89	74,64	78,42	-18,7	-4,1
Liberec	102,60	98,89	92,50	91,46	69,53	76,73	-25,2	-5,6
Semily	84,42	86,72	79,30	80,10	61,79	69,19	-18,0	-3,9
Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti (kalendářní dny)								
<b>Liberecký kraj</b>	<b>27,32</b>	<b>29,06</b>	<b>31,67</b>	<b>31,36</b>	<b>34,77</b>	<b>33,01</b>	<b>20,8</b>	<b>3,9</b>
v tom okresy:								
Česká Lípa	27,30	29,17	32,58	33,30	38,06	35,88	31,4	5,6
Jablonec nad Nisou	29,36	30,94	33,91	32,86	35,62	35,78	21,9	4,0
Liberec	26,34	28,30	29,72	29,48	32,50	30,47	15,7	3,0
Semily	27,01	28,03	32,12	31,46	35,11	32,26	19,4	3,6

Jak již bylo výše zmíněno, nejkomplexnějším ukazatelem problematiky pracovní neschopnosti je průměrné procento pracovní neschopnosti. To v sobě odráží vývoj jak počtu nově hlášených případů, tak průměrnou dobu trvání případů. V letech 2004 – 2005 vzrostla hodnota tohoto ukazatele, a to o 3,6 %. Po dramatickém poklesu v porovnání s rokem 2003 (způsobeným z velké části legislativními změnami), tak došlo v loňském roce opět ke změně ve vývoji.

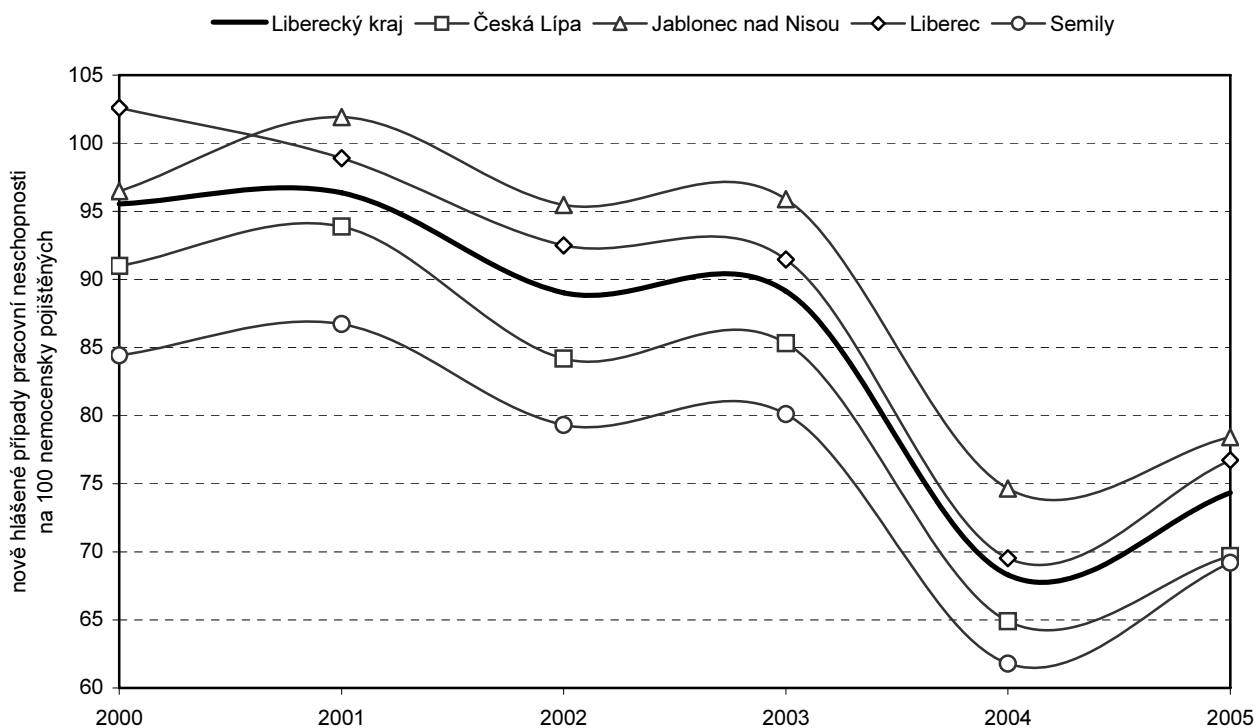
Z dlouhodobého pohledu (období let 2000 – 2005) lze tedy konstatovat, že se snížil počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti na 100 nemocensky pojištěných při současném prodlužování doby trvání 1 případu pracovní neschopnosti. Hodnota ukazatele průměrné procento pracovní neschopnosti zachycujícího vliv obou charakteristik mírně poklesla.

**Tab. V.2 Charakteristiky pracovní neschopnosti podle krajů v roce 2005**

	Průměrné procento pracovní neschopnosti		Počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti na 1 nově hlášený případ		Průměrný denní stav práce neschopných	
	celkem	pro nemoc	celkem	pro nemoc	celkem	pro nemoc
<b>Česká republika</b>	<b>6,126</b>	<b>5,521</b>	<b>32,79</b>	<b>31,85</b>	<b>272 181</b>	<b>245 267</b>
v tom kraje:						
Hlavní město Praha	4,706	4,368	29,02	28,28	42 610	39 551
Středočeský	5,673	5,113	30,77	29,90	24 945	22 483
Jihočeský	6,528	5,815	32,66	31,63	16 589	14 777
Plzeňský	6,480	5,748	30,78	29,77	15 148	13 439
Karlovarský	5,996	5,406	30,16	29,38	6 565	5 918
Ústecký	6,042	5,485	33,73	32,99	17 732	16 096
<b>Liberecký</b>	<b>6,722</b>	<b>6,096</b>	<b>33,01</b>	<b>32,13</b>	<b>11 057</b>	<b>10 027</b>
Královéhradecký	6,427	5,744	32,46	31,41	14 198	12 690
Pardubický	6,491	5,817	33,62	32,64	13 154	11 787
Vysočina	6,356	5,627	31,21	30,21	12 449	11 022
Jihomoravský	6,492	5,941	34,47	33,68	32 229	29 493
Olomoucký	6,650	5,933	35,40	34,41	14 931	13 321
Zlínský	7,168	6,375	37,02	36,01	16 787	14 931
Moravskoslezský	7,225	6,358	37,34	36,12	33 787	29 732

Je evidentní, že charakteristiky pracovní neschopnosti nejsou pouze objektivními veličinami odrážejícími zdraví nemocensky pojištěných osob. Bohužel jsou ve velké míře ovlivňovány legislativními zásahy na trhu práce, což je z daných údajů evidentní.

**Nově hlášené případy pracovní neschopnosti na 100 nemocensky pojištěných v Libereckém kraji**



**Tab. V.3 Průměrné procento pracovní neschopnosti v Libereckém kraji a jeho okresech**

v %

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Změna v %	
							2005/2000	průměrná roční
<b>Liberecký kraj</b>	<b>7,131</b>	<b>7,673</b>	<b>7,723</b>	<b>7,657</b>	<b>6,489</b>	<b>6,722</b>	<b>-5,7</b>	<b>-1,2</b>
v tom okresy:								
Česká Lípa	6,786	7,501	7,516	7,782	6,750	6,850	0,9	0,2
Jablonec nad Nisou	7,742	8,640	8,870	8,631	7,266	7,687	-0,7	-0,1
Liberec	7,384	7,668	7,531	7,389	6,174	6,406	-13,2	-2,8
Semily	6,230	6,658	6,979	6,905	5,927	6,115	-1,8	-0,4

**Tab. V.4 Charakteristiky pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz v Libereckém kraji**

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Průměrný počet osob nemocensky pojištěných	178 239	177 366	172 335	166 907	164 459	164 490
Nově hlášené případy pracovní neschopnosti	170 288	170 931	153 409	148 768	112 336	122 280
v tom:						
pro nemoc	154 817	160 326	143 200	139 203	103 784	113 914
pro pracovní úrazy	4 409	4 427	4 057	3 710	3 537	3 450
pro ostatní úrazy	11 062	6 178	6 152	5 855	5 015	4 916
Kalendářní dny pracovní neschopnosti	4 651 624	4 967 201	4 858 122	4 664 769	3 905 940	4 035 985
v tom:						
pro nemoc	4 238 767	4 548 137	4 422 670	4 245 157	3 532 513	3 659 860
pro pracovní úrazy	167 656	168 140	166 903	157 622	141 358	144 200
pro ostatní úrazy	245 201	250 924	268 549	261 990	232 069	231 925
Nově hlášené případy pracovní neschopnosti na 100 nemocensky pojištěných	95,54	96,37	89,02	89,13	68,31	74,34
v tom:						
pro nemoc	86,86	90,39	83,09	83,40	63,11	69,25
pro pracovní úrazy	2,47	2,50	2,35	2,22	2,15	2,10
pro ostatní úrazy	6,21	3,48	3,57	3,51	3,05	2,99
Průměrné procento pracovní neschopnosti	7,131	7,673	7,723	7,657	6,489	6,722
v tom:						
pro nemoc	6,498	7,025	7,031	6,968	5,869	6,096
pro pracovní úrazy	0,257	0,260	0,265	0,259	0,235	0,240
pro ostatní úrazy	0,376	0,388	0,427	0,430	0,386	0,386
Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti (kalendářní dny)	27,32	29,06	31,67	31,36	34,77	33,01
v tom:						
pro nemoc	27,38	28,37	30,88	30,50	34,04	32,13
pro pracovní úrazy	38,03	37,98	41,14	42,49	39,97	41,80
pro ostatní úrazy	22,17	40,62	43,65	44,75	46,27	47,18
Průměrný denní stav práce neschopných	12 709	13 609	13 310	12 780	10 672	11 057
v tom:						
pro nemoc	11 581	12 461	12 117	11 631	9 652	10 027
pro pracovní úrazy	458	461	457	432	386	395
pro ostatní úrazy	670	687	736	718	634	635